

Vak: Economie
Niveau: Kader
Leerjaar 3 en 4

periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee ³⁾
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen, zie Syllabus economie vmbo 2024 def.pdf (examenblad.nl)						
Leerjaar 3	EC/K4A ¹⁾ consumptie EC/K4B consumptie en consumenten-organisaties	<p>Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij de hoofdstukken 3 en 4 en sluit af met de toets Economisch bekeken 3A, hoofdstuk 3 en 4 inclusief de rekentrainers</p> <p>Hoofdstuk 3 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Over inkomsten door arbeid en uit bezit • Over inkomens waar je geen werk voor hoeft te doen • Hoe je inkomsten en uitgaven op elkaar afstemt • Hoe de vervanging van duurzame goederen financieel wordt geregeld • Hoe je grote aankopen kunt financieren • Over de verschillende vervoerskosten <p>Hoofdstuk 4 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Over het huren en verhuren en over de rechten en plichten die je hebt als huurder of verhuurder • Hoe je een eigen huis koopt • Over de lening waarmee veel eigen woningen zijn gefinancierd: de hypotheek • Over de verschillen tussen het huren en het kopen van een huis • Over de verzekeringswereld • Hoe verzekeringen worden behandeld waar je later zeker mee te maken krijgt 	311	Schriftelijk/ digitaal 50 minuten	1	*n.t.b
		<p>Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij de hoofdstukken 5 en 6 en sluit af met toets Economisch bekeken 3B, hoofdstuk 5 en 6 inclusief de rekentrainers</p> <p>Hoofdstuk 5 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dat overheden verantwoordelijk zijn voor de collectieve voorzieningen • Over de collectieve sector, de particuliere sector en hoe bedrijven van sector kunnen wisselen. • Waar de regering haar geld aan uitgeeft. 	312	Schriftelijk/ digitaal 50 minuten	1	*n.t.b
	EC/K6 Overheid en Bestuur					

SKILLS vmbo **Programma van Toetsing en Afsluiting 2022-2024**

Vak: Economie
Niveau: Kader
Leerjaar 3 en 4

periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee ³⁾
		<ul style="list-style-type: none"> Hoe de sociale zekerheid is geregeld bij ziekte en werkloosheid Hoe sociale zekerheid voor jongeren is geregeld en hoe de overheid de kosten van de sociale zekerheid kan betalen. Wat er wordt ingehouden op het brutoloon 				
Leerjaar 3	EC/K8 Milieu EC/K5A¹⁾ Arbeid en productie	<p>Hoofdstuk 6 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Over btw en accijnzen Wat de rol is van belastingen en accijnzen bij het kiezen van een auto Over de gemeentelijke belastingen Over de loonheffing en over de mogelijkheid om de betaalde loonheffing terug te krijgen Over inkomsten en uitgaven van de overheid en over de gevolgen van een begrotingstekort <p>Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij de hoofdstukken 7 en 8 en sluit af met toets Economisch bekeken 3B, hoofdstuk 7 en 8 inclusief de rekentrainers</p> <p>Hoofdstuk 7 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Over de groei van productie en consumptie in de wereld Over de nadelen van economische groei voor het milieu De voordelen en nadelen van milieuvriendelijke productie Hoe milieuvriendelijk produceren mogelijk is Hoe consumenten de milieuschade kunnen beperken Hoe de overheid de schade aan het milieu kan beperken 	313	Schriftelijk/ digitaal 50 minuten	1	*n.t.b

periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee ³⁾
		Hoofdstuk 8 Hier leer en oefen je: <ul style="list-style-type: none"> • Over productiefactoren en de inzet van de productiefactoren in bedrijven • Over de verdeling van de productie over verschillende bedrijven en over de waarde van hun productie • Hoe bedrijven zijn ingedeeld in sectoren, en welke beroepen op mbo-niveau er zijn in deze sectoren • Over de voordelen en nadelen van betaald en onbetaald werk • Wat er is geregeld in een arbeidsovereenkomst • Wat er geregeld is in een cao 				
		Onderzoekopdracht: LOB "Vacatures" Je zoekt twee vacatures op internet die jou aanspreken. Deze kunnen te maken hebben met de studierichting die je nu volgt. Of vacatures waarvan jij denkt dat je daar later in wil gaan werken. Het mogen geen twee vacatures zijn van hetzelfde beroep. Deze opdracht wordt op school uitgedeeld. Je maakt deze opdracht aan de hand van de checklist die je van de docent bij de opdracht ontvangt. Na inlevering binnen de gestelde tijd krijg je feedback en daarna lever je de opdracht definitief in. <u>De opdracht is een onderdeel van het LOB portfolio</u>	411	Praktische opdracht Portfolio LOB	geen	Nee
Leerjaar 4	EC/K/5A¹⁾/B Arbeid en productie EC/K/5B Arbeid en bedrijfsleven	Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij de hoofdstukken 1,2 en 3 en sluit af met toets Economisch Bekeken 4A , hoofdstuk 1, 2 en 3, inclusief de rekentrainers Hoofdstuk 1 Hier leer en oefen je: <ul style="list-style-type: none"> • Waar mensen werken en wat er nodig is om te kunnen produceren • Over de verkoopopbrengst van een winkelbedrijf en over de indeling van de verkoopopbrengst in inkoopwaarde en brutowinst • Over de bedrijfskosten in het winkelbedrijf en leer je hoe een winkelier zijn nettowinst of zijn nettoverlies uitrekent • Hoe winkeliers de prijzen uitrekenen die op hun prijsstickers staan 	412	Schriftelijk/ digitaal 50 minuten	1	*n.t.b

Vak: Economie
Niveau: Kader
Leerjaar 3 en 4

periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee ³⁾
		<ul style="list-style-type: none"> Hoe een ondernemer meer nettowinst kan maken met zijn bedrijf. Welke keuzes ondernemers maken als het gaat om het milieu <p>Hoofdstuk 2 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Over arbeidsverdeling en de gevolgen daarvan Hoe je de arbeidsproductiviteit uitrekent Waardoor de arbeidsproductiviteit stijgt Waardoor technische vernieuwing wordt gestimuleerd Wat er in een bedrijf verandert door nieuwe technologie Over de gevolgen van innovatie in Nederland <p>Hoofdstuk 3 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt Over de verschillende vormen van werkloosheid en hun oorzaken Hoe de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven invloed heeft op de werkgelegenheid in Nederland Welke invloed de bestedingen hebben op de werkloosheid Over de kansen op werk op de arbeidsmarkt Wat de overheid kan doen tegen werkloosheid Over de verdeling van arbeidsplaatsen over mannen en vrouwen en over mensen met een Nederlandse achtergrond en mensen met een migratieachtergrond 				
Leerjaar 4	EC/K/7 ¹⁾ Internationale ontwikkelingen	<p>Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij de hoofdstukken 4 en 5 en sluit af met toets</p> <p>Economisch bekeken 4B hoofdstuk 4, 5 inclusief de rekentrainers</p> <p>Hoofdstuk 4 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Waarom de aankoop van producten uit het buitenland zo belangrijk is voor Nederland Waarom de export belangrijk is voor Nederland Over de internationale handel en samenstelling van de Nederlandse import en export 	413	Schriftelijk/ digitaal 50 minuten	1	*n.t.b

Vak: Economie
Niveau: Kader3)
Leerjaar 3 en 4

periode	Eindtermen/deeltaken: <i>wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee ³⁾
		<ul style="list-style-type: none"> Over het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen in de Europese Unie Dat bij internationale handel niet altijd in Euro's wordt afgerekend, maar ook in vreemd geld Over de landen die de Euro als munt hebben Over de handel tussen de Europese Unie en de rest van de wereld <p>Hoofdstuk 5 Hier leer en oefen je:</p> <ul style="list-style-type: none"> Over de kenmerken, de gevolgen van de vicieuze cirkel van armoede Over de invloed van de bevolkingsgroei op de welvaart en hoe de welvaart van een land wordt gemeten Over de oorzaken van armoede, zoals oorlog en natuurgeweld Dat de handel in grondstoffen invloed heeft op de welvaart Over de lage lonen en hoge schulden van ontwikkelingslanden en over de gevolgen daarvan van de ontwikkelingslanden Welke vorm van ontwikkelingshulp helpt tegen armoede Hoe je thuis iets kan doen tegen armoede in ontwikkelingslanden. 				

Berekening eindcijfer schoolexamen:
 $\sum (\text{cijfer} \times \text{weging})$

----- = eindcijfer SE

Totale weging

Vak: Economie
Niveau: Kader
Leerjaar 3 en 4
Bijzonderheden:

- K/1 Oriëntatie op leren en werken wordt afgetoetst op basis van het LOB PTA. De leerling bouwt een vakoverstijgend loopbaandossier op
  - K/2 Basisvaardigheden en K/3 Leervaardigheden worden in de beoordeling van alle PTA toetsen meegewogen
  - ¹⁾ Deze exameneenheid wordt ook in het centraal examen getoetst
  - ²⁾ PTA-code is de toetsnaam en is ook de code voor de cijferkolom in Magister
  - ³⁾ Wel/niet herkansbaar binnen de afspraken uit de herkansingsregeling van de school
- [Artikel 47: Herkansingsregeling schoolexamen VMBO examenreglement]**
- Tenzij anders aangegeven, is de toetsvorm van de herkansing gelijk aan de oorspronkelijke toetsvorm.
  - De herkansingen dienen in principe plaats te vinden in de periode voorafgaand aan de volgende toetsweek
  - Bij een tweejarig PTA is eindcijfer leerjaar 4 het resultaat van het doorlopend gemiddelde van leerjaar 3 en 4